

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTI

Научный вестник Бухарского государственного университета
Scientific reports of Bukhara State University

5/2024

E-ISSN 2181-1466

9 772181 146004

ISSN 2181-6875

9 772181 687004

5/2024

MUNDARIJA *** СОДЕРЖАНИЕ *** CONTENTS		
ADABIYOTSHUNOSLIK *** LITERARY CRITICISM *** ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ		
Қувватова Д.Х., Сафарова Х.О.	Самандар Воҳидовнинг дostonчиликдаги ижодий изланишлари	3
Davronova Sh.G‘.	Isajon Sulton hikoyalarida ma’naviy qadriyatlar talqini	8
Ражабов Д.З., Ражабова Р.З.	Халқ кўшиқларининг пайдо бўлиш асослари ва табиатига хос хусусиятлар	13
Qodirova M.A.	Ahmad A’zam badiiy tasvir mahorati	19
Xamdamova S.B., Gaybulloyeva V.Sh.	Emili Dickinson she’riyatida romantizm xususiyatlari in’ikosi	25
Inoyatova D.I.	The comparison of the concept of ugliness in english and uzbek proverbs	29
Israilov G‘.B.	Sakkokiy devoni xususida	33
Jabborova M.V.	Zamonaviy o‘zbek she’riyatida samoviy timsollarning lirik qahramon ruhiyatini ifodalashdagi badiiy-estetik talqini	
Sharopova Sh.Sh., Kilicheva M.R.	Identifying the “story telling” element of self-help genre on the work of “How to win friends and influence people” by Dale Carnegie	41
Mulloqulova Z.Sh.	O‘zbek adabiyotida adabiy topishmoqlarning badiiyati	45
Xolnazarova M.X.	Buxoriy hadislarida odob-axloq tushunchalari	49
Ziyodulloeva A.A.	Psycho-emotional features of color interpretation in english literary works	55
Исаева Г.А.	Дихотомия образа врага в военной литературе Шухрата и Ю.Бондарева	60
Кенджаева Г.Ф.	Способи передачи паремиологических единиц в русских и английских переводах романа Абдулла Кадыри «Минувшие дни»	67
Розикова Н.Н.	Метажанровые трансформации и экспериментальное переопределение жанров в современной литературе	71
Nazarova G.P., Davronova R.A.	Laila’s attitude towards gender discrimination in Khaled Hosseini’s “A thousand splendid suns”	78
Каримова И.Д.	Вера в бога как механизм выживания в романе "Робинзон Крузо" Даниэля Дефо	82
Murtazayev E.N.	XX asr jahon adabiyotida ekspressionistik qarashlar	87
Махмудова С.Х.	Erkin Vohidovning “O‘zbekiston” she’rida vatan talqinlari	91
JURNALISTIKA *** JOURNALISM *** ЖУРНАЛИСТИКА		
Berdiyeva S.A.	O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti devoni tarkibida matbuot kotibining roli	95
Primov Sh.M.	“Mushtum” jurnalining tarixiga bir nazar	101
Berdiyeva S.A.	O‘zbekistonda matbuot xizmatlari	105
“NAVOIY GULSHANI”		
Hikmet K., Sayliyeva M.R.	Ey, nubuvvat xaylig’a xotam bani Odam aro	112

MUSHTUM JURNALINING TARIXIGA BIR NAZAR

*Primov Shamsiddin Muhiddin o'g'li,
Buxoro davlat universiteti o'zbek tilshunosligi
va jurnalistika kafedrasida o'qituvchisi
sh.m.primov@buxdu.uz*

Annotatsiya. Ushbu maqolada milliy matbuotimizda hajviy janrlarning asosiy manbasi bo'lgan "Mushtum" jurnalining yuzaga kelish tarixi, undagi dastlabki yillarda e'lon qilingan kontentlar tahliliga oid ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: hajviy publitsistika, satira, yumor, "Mushtum", kichik hajviy xabar, hajviy xat, hajviy e'lon.

ВЗГЛЯД НА ИСТОРИЮ КУЛАЧНОГО ЖУРНАЛА

Аннотация. В этой статье представлена информация об истории возникновения журнала "Муштум", основного источника юмористических жанров в нашей национальной прессе, анализе публикуемого в нем контента в первые годы его существования.

Ключевые слова: комическая публицистика, сатира, юмор, "Муштум", небольшое комическое сообщение, комическое письмо, комическое объявление.

A LOOK AT THE HISTORY OF MUSHTUM MAGAZINE

Abstract. This article provides information about the emergence history of the "Mushtum" journal, which is considered the main source of humorous genres in our national press, and analyzes the content published in its early years.

Keywords: Such as humorous publicism, satire, humor, "Mushtum", brief humorous news, humorous letters, and humorous advertisements are mentioned in the article.

Kirish. Yurtimizda bugun jadallik bilan rivojlanib borayotgan jurnalistika sohasi o'zining tarixiy taraqqiyot bosqichlarida muhim bo'lgan qadriyatlarini, mezonlarini saqlab kelayotgani bilan ahamiyatga molik. Xususan, milliy matbuot asos solinganidan buyon o'tgan bir yarim asrdan ziyod davr mobaynida katta o'zgarishlarga yuz tutdi. Bosma nashrlarning zamonaviy raqamli media bilan integratsiyalashuvi yangi taraqqiyot bosqichini boshlab berdi. Biroq mana shu jarayonlarda ham jurnalist oddiy axborot ulashuvchigina emas, balki jamiyatda xalq manfaatlarini himoya qiladigan "to'rtinchi hokimiyat" vakili sifatida e'tirof etilmoqda. Jumladan, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek: "Biz ommaviy axborot vositalari timsolida o'zining chuqur bilim va tajribasi, noyob iste'dod va mahoratini xalqimizning axborot sohasidagi konstitutsiyaviy huquqlarini ta'minlash, mamlakatimizda inson qadrini ulug'lash, odamlarning ong-u tafakkurini yuksaltirish, jamiyatimizda ochiqlik va oshkorlik muhitini mustahkamlash, global axborot makonida milliy manfaatlarimizni himoya qilishdek oliyjanob ishlarga bag'ishlangan jonkuyar va zahmatkash insonlarni ko'ramiz"[1;6].

Milliy matbuot o'zining rivojlanish jarayonida turli janrlar, yangi shakl va mazmun bilan boyib, takomillashib kelmoqda. Biroq qanday ko'rinish va shaklda bo'lmasin uning asosiy vazifasi oddiy xalq manfaatlarini himoya qilishga qaratilganligi bilan ahamiyatli.

Mana shunday o'zida xalq manfaatlarini ifoda etgan matbuot janrlari – bu hajviy publitsistika hisoblanadi. O'tgan asrning birinchi yarmida millatning taraqqiyoti uchun kurashgan jadid jurnalistlari hajviy publitsistikaning kuchidan ustalik bilan foydalanishgan. Fikrimizga bir asrlik tarixga ega "Mushtum" jurnalida chop etilgan maqolalar dalil bo'la oladi.

Asosiy qism. Xalqimizning buyuk ma'naviy boyliklaridan biri "Mushtum" jurnalining asos solinganiga ham yuz yildan ortiq vaqt o'tdi. Bir asrlik tarixiy davr davomida ushbu otaxon jurnal xalqimiz bilan birgalikda bo'lib, barcha og'ir va shodon kunlarni baham ko'rib kelmoqda.

Millatimizning bir asrdan beri ajralmas yo'ldoshi bo'lib kelayotgan "Mushtum" jurnaliga 1923-yil 18-fevral sanasida Abdulla Qodiriy va uning maslakdoshlari tominidan asos solingan. Uning dastlabki bosh muharriri G'ozii Yunus (1923-1924), ilk bosh rassomi Ishtvan Tula hisoblanadi"[2;5]. Shu davrdan boshlab

hozirgi kungacha jurnalda Komil Alimov (1925–1926), Ziyo Said (1927–1931), G‘ulomnazir G‘ofurov (1931–1934), Jumaniyoz Mahmudov (1939), Husayin Shams (1940–1941), Mumtoz Muhamedov (1952–1955), Akmal Po‘lat (1956–1960), Zokir Yo‘ldosh (1961–1962), Mirmuhsin (1962–1971), Ibrohim Rahim (1972–1984), Maqsd Qoriyev (1985–1988), Jo‘ra Sa‘dullayev (1989–1990), Ne‘mat Aminov (1990–1996), Ashurali Jo‘rayev (1996–2006), Nosirjon Toshmatov (2007-yildan hozirgacha) kabilar bosh muharrirlik lavozimida faoliyat yuritmoqdalar. Jurnal esa e‘lon qilingan davrdan buyon yurtimizdagi eng asosiy hajviy nashr hisoblanadi.

“Mushtum” jurnali haqida fikr yuritishdan oldin ushbu so‘zning lug‘aviy ma‘nosiga e‘tibor beradigan bo‘lsak, “mushtum” – forscha musht so‘zidan olingan bo‘lib, kaft-panjaning zarb uchun siqimlangan holati” [3;245] degan ma‘noni anglatadi. Nima uchun aynan jurnalga shunday nom berilgani haqida ushbu jurnalning 1923-yil 18-fevralda chiqqan 1-sonida yurtimizning ma‘rifatparvar farzandi taniqli adib, jurnalning ilk tashkilotchilaridan biri Abdulla Qodiriy “Julqunboy” taxallusi bilan chop etilgan “Mushtum ta‘rifi” nomli maqolasida atroflicha izohlab bergan. “Mahalla-ko‘ylarimizda bitta-bitta yog‘on – bo‘yni g‘avslar borlig‘ini har bir kimsa bilur va ularning mahalla ijtimoiyatida o‘ynarturg‘on rollari ham katta-kichikka belgulikdir. Bizning tekshirish va kashfiyotimizcha, asl xususiyat bo‘yni yo‘g‘onlikda bo‘lmay, uning zamiridagi mushtdadir va mushtumzo‘rlikdadir.

Lekin bu ta‘rif jahongir va burjuaziya faylasuflari nuqtayi nazaridan bo‘lib, ammo proletariatning mushtga bo‘lgan nazariyasi buning aksidir. Jurnalimiz shu, keyingi qo‘li qadoqlar sinfining mushtumi bo‘lg‘onligidan uning ma‘nosi ham haligi ta‘rifning tamoman aksidir. Bu mushtumzo‘rlik mushtumi emas, mazlumlar mushtumidir. Shuning uchun buning ma‘nosi ham boshqachadir”[4,6] .

Yuqoridagi fikrlarga e‘tibor beradigan bo‘lsak, jurnal, asosan, oddiy avom xalq manfaatlarini, ularning hayotida uchraydigan ijtimoiy muammolarni achchiq kulgi asosida fosh etishga qaratilgan ekanligi namoyon bo‘ladi. Ushbu vazifani bajarish uchun jurnal hajviy publitsistikaning barcha janr, shakl va elementlaridan atroflicha foydalandi va foydalanib kelmoqda. Aynan mana shu jihatlardan, balki, jurnalning asrlar dovonidan omon chiqishida asosiy rol o‘ynagandir. Lekin mana shu bir asr davomida har doim ham jurnal uzluksiz nashr etilgan degan fikrdan yiroqmiz. Barcha nashriyotlarda bo‘lgani sari “Mushtum” jurnalining ham bir asrluk faoliyatida turli qiyinchiliklar yuzaga keldi. Bunga oddiy misol Abdulla Qodiriyning 1923-yil 12-sonda e‘lon qilingan “Mushtum” oqsoqlang‘an emish” maqolasini keltirib o‘tsak bo‘ladi. “Bu xabar el og‘zida bir -ikki oydan beri yuribdir. “Mushtum” nimaga o‘z vaqtida chiqmaydir, “Mushtum” musht yedimi, nima bo‘lsa-da, “Mushtumni davom etdirish kerak, degan savol va tilaklar idorag‘a yomg‘urdek yog‘ib turadir... Yo‘q, “Mushtum” musht yemadi. “Mushtum” davomidan to‘xtamadi, ham to‘xtamas degan umiddamiz. Lekin masalaning uchi mulla-mirjiring chevron alayhissalomga borib taqaladir. “Mushtum” hukumat hisobidan chiqmaydir”[5;7].

Shundan keyin ziyolilar o‘z tashabbuslari bilan xalqimizning ma‘naviy targ‘ibotchisi bo‘lgan jurnalni saqlab qolishga intilishdi. Jurnal ham bir asrga yaqin davr mobaynida xalqimizga beminnat, bekamu-ko‘st xizmat qildi. Yuqoridagi moliyaviy tanglik jurnalning boshidagi yagona sinov emas edi. Butun dunyoda boshlangan va barcha sohalarga o‘zining salbiy ta‘sirini o‘tkazgan Covid-19 pandemiyasi davri va undan keyingi moliyaviy qiyinchiliklar davrida jurnal yana o‘z faoliyatini to‘xtatishga majbur bo‘ldi. Ammo bu qiyinchiliklar ham adolat uchun ko‘tarilgan “Mushtum”ning qaddini ega olmadi.

“2021-yil 12-oktabr sanasida O‘zbekiston Milliy Matbuot markazida “Mushtum” jurnalining qayta tashkil etilishiga bag‘ishlangan matbuot anjumani bo‘lib o‘tdi”[2;8]. Shu kundan boshlab xalqimizning sevimli nashri yana o‘z faoliyatini davom ettira boshladi.

“Mushtum” jurnali ilk marta 1923-yilda nashr etilishi bilan juda ko‘plab adiblar o‘z maqola va asarlarini ushbu jurnalda e‘lon qilishdi. Ana shunday ishga birinchilardan bo‘lib Cho‘lpon qo‘l urdi. Adib jurnalning 1924-yil 5-sonida “Taraqqiy” nomli hajviy maqolasini e‘lon qiladi. Bu maqolada o‘z davrining aysh-ishratga berilgan yoshlarini achchiq kulgi asosida fosh etadi. Bundan tashqari, Cho‘lpon turli vaqtli matbuot nashrlari orqali ham xalq orasida “Mushtum” jurnalining keng tarqalishi uchun o‘z hissasini qo‘shdi. Bunga misol qilib “Farg‘ona” gazetasining 1924-yil 10-aprel soni 19-betida “Qalandar” imzosi bilan bosilgan “Mushtum”ning 25-soni” nomli maqolasini olish mumkin. Ushbu maqolada “Mushtum” jurnalining 25-o‘ziga xos yubiley soni chiqishi munosabati bilan jurnalda A.Qodiriy, G‘.Yunus, Cho‘lpon va boshqalarga o‘rtoqlik hazil rasmlari berilgan. Cho‘lpon hamkasblarini tabriklash bilan birga o‘zining ayrim tilaklarini ham bayon etgan”[6;20].

Bundan tashqari, Cho‘lpon taniqli rus masalchisi I.Krilovning “Bo‘ri bilan qo‘zichoq” masalini tarjima qilib jurnalning 1936-yil 1-sonida e‘lon qiladi. Yuqoridagilardan tashqari, ushbu jurnal adabiyotimizning boy xazinasidan o‘rin olgan juda ko‘plab nodir asarlarning birinchi e‘lon qiluvchisi hisoblanadi. Bular qatorida A. Qahhorning hajviy hikoyalari, G‘. G‘ulomning “Shum bola” qissasi, qolaversa, endigina 7-sinfda o‘qiydigan

Erkin Vohidovning “Sobirjonning tuflisi” hajviy she’ri ham ayni mana shu jurnal orqali xalqimizga yetib kelgan.

Yuqorida ta’kidlab o’tganimizdek, jurnal chop etilgan davrdan boshlab satirik va yumoristik ruhdagi kichik hajviy janrlardan unumli foydalangan. Barcha janrlar bir vaqtning o’zida birdaniga yuzaga kelgan, degan fikrdan yiroqmiz.

Ilmiy izlanishlarimiz natijasida shu narsa aniq bo’ldiki, jurnalning dastlabki nashrlarida, asosan, kichik hajviy janr hisoblangan hajviy maqola, hajviy xabar va e’lonlar nashr etilgan. Bunga misol tariqasida A. Qodiriyning “Nima qayoqqa ketadir?” nomli kichik hajviy maqolasini keltirishimiz mumkin. Ushbu maqola jurnalning 1923-yil 3-sonida “Mulla Julqunboy” taxallusi ostida e’lon qilingan. Maqola mazmunida Julqunboy o’z zamondoshlarining yelib-yugurib topayotgan sariq chaqalarini nima maqsadda ishlatayotgani haqida achchiq kulgu ostiga olganini ko’rishimiz mumkin. Unda shunday fikrlar berib o’tilgan:

– Muridning topqoni eshonga ketadir.

– Eshonning topqoni sakkizta xotung’a ketadir.

– Xotunlarning topqonlari issiq-sovuqchi domlag’a ketadir.

– Boybachchaning topqoni “Turkvino” bilan barishnaxonlarga ketadir.

– Yoshlarning topqonlari upa-elik bilan o’sma-surmalariga ketadir”[7;10].

Yuqoridagi hajviy maqola o’zining satirik xarakterdagi fosh etuvchi xususiyatga ega ekanligi bilan kishini o’ziga jalb etadi. Butun jamiyat rivojlanish sari harakat qilish o’rniga topgan pullarini faqat arzimagan narsalar yoki nafsiy istaklar yo’lida sarflayotgan zamondoshlarining asil yuzlarini fosh etib beradi. Ushbu maqolada adib o’z davridagi biror bir kishining nomini aniq keltirib o’tmaydi. Berilayotgan barcha fikrlar ma’lum shaxs haqida emas, balki butun jamiyatga tegishli ekanligi bilan xarakterlanadi.

Qolgan janr namunalari asta-sekinlik bilan jurnal mundarijasini boyitib borgan. Jurnalga dastlab asos solingan vaqtlarda boshqa vaqtli matbuot nashrlari singari hajviy publitsistikaning nisbatan katta janrlari bo’lmish hajviy maqola va felyetonlardan unumli foydalandi. Bu borada taniqli adib Abdulla Qodiriy va zamondosh ijodkorlarning xizmatlari beqiyosdir.

“Mushtum” jurnalining 1936-yil 10-son 8-betida “Domla Ananis” taxallusi bilan e’lon qilingan kichik hajviy xabarga yuzlanamiz.

“Sirk “rekord”chisi” nomli hajviy maqolada: “Chiroqchi rayon Qiziltepa jamoasidagi “Qizil O’zbekiston” kolxozi qoshida sirk tashkil etilib, bunga qiziqqan havaskorlar tortilgan edi. Havaskorlardan kolxozning prrandachilik ferma mudiri Abdulla Qo’ziyev o’z rovida rekord oldi. Uning “rekord”i shundan iboratki, bir iljayib, ikki marotaba qiyshayib to’rt tomonga qarab chiqib, birdaniga 300 tovuq va 25 ta xo’rozni yutib jamoat oldida hazm qilib yubordi.

Bu, albatta, rayonda yagona bo’lgan bir fermaning nom chiqarishi, “taraqqiyoti” uchun katta sabab demakdir. “Rekordchi o’zining bu muvaffaqiyati uchun oladurg’on “mukofotni” kuta-kuta, ko’zi teshila yozdi-yu, hali hech kimning xabari yo’q”.

Yuqoridagi hajviy xabar namunasi orqali o’z davrining eng dolzarb bo’lgan ijtimoiy mavzusi yumoristik mubolag’a orqali ko’rsatib berilgan. Bu yerdagi havaskor sirk guruhi va sirk tomoshasidagi “rekord” degan tushunchalar to’qima jarayon bo’lib oddiy bir axborotni hajviy shaklga o’tkazish vositasi bo’lib xizmat qiladi. Agar ushbu vositalar qo’llanilmaganida Chiroqchi rayonida parrandachilik fermasining mudiri Abdulla Qo’ziyev degan odam 300 ta tovuq va 25 ta xo’rozni o’z manfaati yo’lida talon-taroj qilgan degan oddiy axborot berilar edi. Bu esa berilayotgan xabarning ta’sir etish kuchini ancha kamaytiradi. Ko’rinib turibdiki, kichik hajviy xabarlar oddiy xabar shaklidagi kontentdan o’zining badiiy tasviriy vositalari hisoblanmish yumor, satira, mubolag’a va boshqa unsurlari bilan tubdan farq qiladi.

“Mushtum” jurnalining dastlabki yillarida foydalanilgan kichik hajviy janr namunalaridan yana biri hajviy xatlar hisoblanadi. Ular ham hajviy xabarlar bilan birgalikda, bir vaqtda hajviy publitsistikaning rivojlanishida tamal tosh vazifasini o’tadi. Chunki qolgan janrlarning ko’pchiligi hali-hanuz adabiy janrlar tarkibida u yoki bu ko’rinishda namoyon bo’layotgan edi. Mana shunday hajviy xatlardan biri “Mushtum” jurnalining 1936-yil 8-son 11-betida e’lon qilingan “Qimmatli “Mushtum” sarlavhali xat hisoblanadi.

“Men bundan ilgari bir xabarimda Quybishev (Rishton) rayonining madaniy oqartish ishlarini maqtab, uzundan uzoq bir narsa yubargan edim. Xabar qo’lingizga tekkan hamon, albatta, siz ham hovliqib ketgandirsiz. Lekin xabarda ko’rsatilgan hammom hali ham bitganicha yo’q. Klubning oti bor-u o’zi yo’q. Teatrga esa hali artistlar tortilmagan. Fizkultura ishlari hali ham xo’rjun. Kino va qiroatxona haqida og’iz ochmaysiz. Kinoning lentasi bor-u – apparati yo’q, degandek, kitob bor-u joy yo’q. Boshqa yo’q va yo’qlar tog’risida gapirmasdan endi shuni aytmoqchiman, ya’ni man shu yo’q-yo’qlar bitirilsa, Quybishev rayonida madaniy oqartish ishlari ko’ngildagidek.

Yuqoridagi hajviy xat namunasida oddiy bir tumanda e'tibordan chetda qolib ketayotgan madaniy sohadagi o'zgarishlar haqida xabar berilgan. Yana bir xat namunasiga e'tibor beradigan bo'lsak, bu jurnalning 1936-yil 2-son 11-betida "Mushtum"ga xat" sarlavhasi ostida Q. Abduvaliyev muallifligida e'lon qilingan. Ushbu hajviy xatning o'ziga xosligi shundaki, u she'riy shaklda bayon etilgan. Xatda Karimov degan bir moliyachining kirdikorlari yuzasidan "Mushtum"da e'lon qilingan karikaturaga minnatdorchilik munosabati bilan fikrlar bildirilib o'tilgan. Bilamizki, oddiy shaklda bitilgan xat namunasidan ko'ra she'riy shaklda yozilgan xatlarning ta'sir kuchi yuqoriroq bo'ladi.

"Mushtum" jurnali xatlarni qabul qilib, ularni chop etishdan tashqari xatlarda ko'tarilgan muammolarni o'rganib ularga o'z vaqtida javob xatlarini ham e'lon qilib borgan. Bunday xatlar dastlabki nashrlardan to hozirgi kungacha "Bizning javoblarimiz", "Mushtum" javob beradi", "Mushtum" ko'maklashdi" va boshqa ruknlar ostida e'lon qilib kelinmoqda. Dastlabki yillardagi nashrlarda "Bizning javoblarimiz" rukni ostida berilgan javob xatlarida, asosan, asossiz deb topilgan, yoki o'rganib chiqilib jurnalda e'lon qilishga sabablar yetarli bo'lmagan xatlar haqida ma'lumotlar berib borilgan.

Jurnalning ilk yillaridan buyon uchraydigan yana bir kichik hajviy janr namunasi bu kichik hajviy e'lonlar hisoblanadi. Jurnalning 1936-yil 18-sonida "Toshkent sarguzashtlari" rukni ostida "Qalb qozoni qaynamas, qaynasa ham quyulmas", "Ehtiyot bo'linglar", "Sichqon dom", "Qo'lim tegmaydi, – dedim" sarlavhali hajviy e'lonlar berib o'tilgan. Kichik hajviy e'lonlar "Mushtum" jurnalining asosiy vositalaridan biri hisoblanadi. Bu janr namulari uning butun faoliyati davomida jurnalda berib borilganligi bilan ahamiyatlidir. Masalan, jurnalning eng taraqqiy etgan davri bo'lgan 1960-1970-yillarda nashr etilgan sonlarini ko'zdan kechiradigan bo'lsak, kichik hajviy e'lonlar deyrli har bir sonda berib borilgan.

Quyida "Bildirish" deb nomlangan hajviy e'lonlardan namunalar keltiramiz:

"Bolalar qo'shiqlari plastinkalarini ishlab chiqarish tuyaning dumi yerga tekkanida boshlanadi, xaridorlar tishni-tishga qo'yib yuraversin.

Toshkent grammplastinka zavodi direksiyasi".

"Bemorlar bilib olsin!

Medpunktga kelganda cho'ntakka pul solib keeling, har bir ukol uchun 5 so'm, dorilar uchun 14 so'mdan 42 so'mgacha pul olaman. Medpunktning eshigi qulf bo'lsa, kutib o'tirilmasin, men ovga ketgan bo'laman!

Vobkent rayon "O'zbekiston" kolxozidagi medpunkt
feldsheri: Omonjon Rustamov".

Yuqorida keltirilgan hajviy e'lon namunalarini jurnalning 1960-yil 6-son 10-betida berib o'tilgan. Hajviy e'lonlarning xarakterli jihati shundaki, ularda jamiyatda uchraydigan illatlarning bajaruvchi shaxslari o'z qilayotgan qilmishlari haqida o'zlari e'lon qiladi. Bu esa ularning o'quvchilar va auditoriyaga bo'lgan ta'sirini yanada orttiradi. Shu sababli ham hajviy jurnalistikaning ilk namunalaridan biri bo'lgan e'lonlar "Mushtum" jurnalida keng qo'llanilib kelingan.

Xulosa. "Mushtum" jurnali bir asrdan ortiqroq vaqt davomida hajviy publitsistikamizning asosiy manbayi sifatida shakllandi. Jurnalda e'lon qilingan kontentlar qaysi davrda e'lon qilinishidan qat'iy nazar o'z davrining eng muhim va dolzarb mavzularini, jamiyatdagi katta va kichik illatlarni hajviy satira va yumor orqali ochib bera olgan. Hozirgi kunda ham jurnal o'zining ilmiy ahamiyatini saqlab qolgan. "Mushtum" jurnali bugungi kun nuqtayi nazari jihatdan yurtimizdagi yangiliklarni va axborotlarni tezkor shaklda hajviy publitsistik janrlarning deyarli barcha turlari: hajviy maqola, hajviy xabar, hajviy e'lon, felyeton, pamflet, karikatura va boshqalar orqali keng jamoatchilikka yetkazib kelmoqda. Shunga qaramasdan, bosma OAVning barchasida bo'lgani kabi ushbu jurnalga bo'lgan e'tibor yuqori darajada deya olmaymiz. Ushbu holatlarni inobatga olgan holatda shuni ta'kidlash lozimki, "Mushtum" jurnalida e'lon qilingan kontentlar hali to'la holatda tahlil etilmagan. Ushbu kontentlar o'z tadqiqotchilarini kutmoqda.

ADABIYOTLAR:

1. *O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Mirziyoyev Sh.M. Matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlariga bayram tabrigi. //Yangi O'zbekiston. 2022. 127-son.*
2. *Bobojonov R. Jurnalning yangi soni. // Xalq so'zi. – 2021. 13-oktabr.*
3. *O'zbek tilining izohli lug'ati. "Ўзбекистон Миллий энциклопедияси" davlat nashriyoti. 2008.*
4. *Julqunboy. Mushtum ta'rifi. // Mushtum. –1923. – № 1.*
5. *Qodiriy A. Mushtum oqsoqlang'an emish. // Mushtum. –1923. – № 12.*
6. *Cho'lpon A. Asarlar. 4 jildlik. J.IV. – Toshkent: Akadempnashr. 2016. 20-bet.*
7. *Mulla Julqunboy. Nima qayoqqa ketadir? // Mushtum. –1923. – № 3.*